

Xây dựng và thử nghiệm Chuẩn đánh giá năng lực môn Âm nhạc cấp Trung học cơ sở trong Chương trình Giáo dục phổ thông 2018

Lê Anh Tuấn

Email: tuanla@gesd.edu.vn
Viện Khoa học Giáo dục Việt Nam
101 Trần Hưng Đạo, Hoàn Kiếm,
Hà Nội, Việt Nam

TÓM TẮT: Chương trình Giáo dục phổ thông 2018 được xây dựng theo định hướng phát triển phẩm chất và năng lực người học thông qua nội dung giáo dục với những kiến thức, kĩ năng cơ bản, thiết thực, hiện đại. Trong quá trình triển khai Chương trình, Bộ Giáo dục và Đào tạo chỉ đạo việc biên soạn một số sách giáo khoa sử dụng trong các cơ sở giáo dục, đồng thời chỉ đạo việc đánh giá kết quả giáo dục dựa theo Chuẩn phẩm chất và năng lực của người học. Việc xây dựng Chuẩn đánh giá năng lực môn Âm nhạc là rất cần thiết, nhằm hỗ trợ giáo viên trong việc dạy học và đánh giá kết quả giáo dục. Chuẩn đánh giá năng lực còn cung cấp cho người học những thông tin chính xác, kịp thời, có giá trị về mức độ đáp ứng yêu cầu cần đạt của Chương trình, góp phần nâng cao hiệu quả việc dạy học môn Âm nhạc trong Chương trình Giáo dục phổ thông 2018.

TỪ KHÓA: Chuẩn đánh giá năng lực, Chương trình Giáo dục phổ thông 2018, dạy học môn Âm nhạc, cấp Trung học cơ sở.

→ Nhận bài 06/8/2023 → Nhận bài đã chỉnh sửa 07/9/2023 → Duyệt đăng 20/10/2023.

DOI: <https://doi.org/10.15625/2615-8957/12320210>

1. Đặt vấn đề

Mục tiêu của Chương trình môn Âm nhạc (trong Chương trình Giáo dục phổ thông 2018) cấp Trung học cơ sở là giúp học sinh phát triển năng lực âm nhạc một cách đa dạng trên nhiều khía cạnh như các kĩ năng thực hành, sự hiểu biết về nghệ thuật âm nhạc, khả năng cảm thụ, sáng tạo và chia sẻ trong âm nhạc... Những năng lực đó không chỉ nằm trong nghệ thuật âm nhạc mà còn được hình thành trong mối liên quan giữa nghệ thuật âm nhạc với những bộ môn khoa học - nghệ thuật khác trong đời sống, giúp học sinh có ý thức trân trọng, gìn giữ những giá trị của âm nhạc, tiếp tục hình thành phẩm chất tốt đẹp và những năng lực thiết yếu nối tiếp giai đoạn tiểu học.

Chương trình môn Âm nhạc đã xác định được nội dung cụ thể và yêu cầu cần đạt ở các lớp, đó là những căn cứ quan trọng, tương đương với chuẩn đầu ra của các lớp. Tuy nhiên, những yêu cầu cần đạt này chưa thể hiện được các mức độ cao thấp khác nhau, dùng cho việc dạy học phân hóa cũng như đánh giá kết quả học tập của học sinh. Vì vậy, cần xây dựng hệ thống Chuẩn đánh giá năng lực môn Âm nhạc để hỗ trợ giáo viên trong việc dạy học và đánh giá kết quả giáo dục nhằm hoàn thiện quá trình triển khai Chương trình Giáo dục phổ thông 2018.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Xây dựng Chuẩn đánh giá năng lực môn Âm nhạc cấp Trung học cơ sở

2.1.1. Một số loại chuẩn trong giáo dục

Các nước trên thế giới sử dụng nhiều loại Chuẩn trong giáo dục. Mỗi loại Chuẩn có chức năng khác

nhau. Ví dụ: Chuẩn hệ thống giáo dục, Chuẩn chương trình (chuẩn nội dung), Chuẩn đầu ra, Chuẩn kiến thức và kĩ năng, Chuẩn thành tích, Chuẩn đánh giá... Ở Mỹ, Hiệp hội Giáo dục Âm nhạc quốc gia đã tạo ra 9 tiêu chuẩn quốc gia về giáo dục Âm nhạc. Những tiêu chuẩn này không mang tính chất bắt buộc, để từng bang tham khảo trong việc phát triển chương trình giáo dục. Tiêu chuẩn quốc gia về giáo dục Âm nhạc của Mỹ gồm: Hát một mình và với những người khác, một tiết mục âm nhạc đa dạng; Biểu diễn nhạc cụ một mình và với những người khác, một tiết mục âm nhạc đa dạng; Soạn giai điệu, biến tấu và hòa âm; Sáng tác và sắp xếp âm nhạc theo hướng dẫn cụ thể; Đọc và ghi nốt nhạc; Nghe, phân tích và mô tả âm nhạc; Đánh giá âm nhạc và biểu diễn âm nhạc; Hiểu mối quan hệ giữa âm nhạc với nghệ thuật khác và các môn học ngoài nghệ thuật; Hiểu âm nhạc trong mối quan hệ với lịch sử và văn hóa.

Tiêu chuẩn quốc gia về giáo dục Âm nhạc của Mỹ xác định được những nội dung và yêu cầu đặc thù của lĩnh vực này, tương đồng với những nội dung giáo dục cốt lõi trong Chương trình môn Âm nhạc 2018 của Việt Nam gồm 6 nội dung: hát, nghe nhạc, đọc nhạc, nhạc cụ, lí thuyết âm nhạc, thưởng thức âm nhạc.

Chương trình môn Âm nhạc 2006 [1] của Việt Nam xác định được Chuẩn kiến thức và kĩ năng cho từng nội dung của mỗi lớp, mang tính chất bắt buộc. Ví dụ, về mức độ cần đạt của nội dung hát ở lớp 6, học sinh cần hát đúng cao độ, trường độ, hòa giọng, hát diễn cảm; Biết cách lấy hơi thể hiện các câu hát, phát âm rõ lời và

chú trọng nâng cao chất lượng giọng hát; Biết hát kết hợp với vận động hoặc gõ đệm; Biểu diễn bài hát theo hình thức đơn ca, song ca, tốp ca...

Chương trình môn Âm nhạc 2013 của Philippines xác định về tiêu chuẩn cấp lớp, mang tính chất bắt buộc, ví dụ:

Lớp 6: Thông qua ứng dụng, học sinh thể hiện sự hiểu biết về các khái niệm và quy trình cơ bản trong âm nhạc và nghệ thuật, hướng tới sự phát triển bản thân, giữ gìn bản sắc và sự đa dạng văn hóa của người Philippines và mở rộng tầm nhìn ra thế giới.

Lớp 7: Học sinh thể hiện những hiểu biết về các quá trình cơ bản trong âm nhạc và nghệ thuật thông qua biểu diễn, sáng tạo, lắng nghe, quan sát, thể hiện sự phong phú về văn hóa của các tỉnh ở Philippines.

Tiêu chuẩn âm nhạc trong mỗi lớp của Philippines đề xuất được một số yêu cầu khái quát, ngắn gọn về những kiến thức và kỹ năng âm nhạc.

Chương trình môn Âm nhạc 2014 của Anh xây dựng 9 cấp độ Chuẩn năng lực theo các nhóm tuổi của học sinh, mang tính chất bắt buộc. Ví dụ, có thể thấy cấp độ 5 trong Chương trình giảng dạy quốc gia ở Anh [2] tương đương với cấp Trung học cơ sở ở Việt Nam.

2.1.2. Khái niệm về Chuẩn đánh giá năng lực

Chuẩn đánh giá năng lực là những điều học sinh cần biết, có thể nói ra, viết ra hoặc làm được ở mỗi lớp. Chuẩn không phải là “trần” (mức độ cao nhất), cũng không phải là “sàn” (mức độ thấp nhất) mà là một dải những yêu cầu được sắp xếp từ thấp đến cao, và được chia thành các mức độ.

2.1.3. Một số đặc thù trong việc đánh giá kết quả học tập môn Âm nhạc

Một số đặc thù trong việc đánh giá là: Chủ yếu đánh giá năng lực âm nhạc thông qua các nội dung thực hành (hát, chơi nhạc cụ, đọc nhạc); Đánh giá các nội dung thực hành thường được thể hiện bằng hình thức trình bày, biểu diễn; Thời gian trình bày, biểu diễn âm nhạc trong lớp thường khá ngắn (1-2 phút); Tiết mục biểu diễn thường có nhiều học sinh tham gia. Ví dụ: hát tốp ca, đồng ca, một số tiết mục biểu diễn tổng hợp (hát, chơi nhạc cụ, nhảy múa) có thể có rất nhiều học sinh tham gia; Tiêu chí đánh giá thường tập trung vào một vài yếu tố đặc thù, đó là: sự chính xác (đúng nhạc, đúng lời), sự thuần thục (trôi chảy, kỹ thuật), sự hài hòa và biểu cảm; Kết quả đánh giá phụ thuộc nhiều vào kinh nghiệm và cảm nhận của mỗi giáo viên; Kết quả học tập môn Âm nhạc ở cấp Trung học cơ sở hiện nay được đánh giá bằng nhận xét theo một trong hai mức: đạt, chưa đạt.

2.1.4. Mối quan hệ giữa các thành phần năng lực và nội dung dạy học của môn Âm nhạc

Trong Chương trình môn Âm nhạc 2018, những nội dung dạy học góp phần hình thành và phát triển các thành phần năng lực âm nhạc được biểu thị qua Bảng 1.

Bảng 1: Mối quan hệ giữa các thành phần năng lực và nội dung dạy học của môn Âm nhạc

TT	Nội dung	Thành phần năng lực		
		Thể hiện âm nhạc	Cảm thụ và hiểu biết âm nhạc	Ứng dụng và sáng tạo âm nhạc
1	Hát	×	×	×
2	Nghe nhạc		×	
3	Đọc nhạc	×	×	
4	Nhạc cụ	×	×	×
5	Lí thuyết âm nhạc		×	
6	Thường thức âm nhạc		×	

Thành phần năng lực (gọi tắt là năng lực) cảm thụ và hiểu biết âm nhạc được hình thành và phát triển thông qua cả 6 nội dung dạy học. Thể hiện âm nhạc chủ yếu được hình thành và phát triển thông qua 3 nội dung: hát, đọc nhạc, nhạc cụ. Ứng dụng và sáng tạo âm nhạc chủ yếu được hình thành và phát triển thông qua 2 nội dung: hát và nhạc cụ. Như vậy, có thể thấy rằng, hát và nhạc cụ là hai nội dung đặc trưng và quan trọng nhất, giúp học sinh hình thành và phát triển được 3 thành phần năng lực âm nhạc.

2.1.5. Quy trình xây dựng Chuẩn đánh giá năng lực

Ban Nghiên cứu Đánh giá Giáo dục, thuộc Viện Khoa học Giáo dục Việt Nam đề xuất quy trình xây dựng Chuẩn đánh giá năng lực (gọi tắt là Chuẩn) gồm các bước sau:

Bước 1: Định nghĩa năng lực và xác định các thành phần năng lực.

Bước 2: Xây dựng các chỉ số hành vi, Chuẩn đánh giá năng lực.

Bước 3: Xây dựng mức độ đánh giá (tiêu chí chất lượng).

Bước 4: Xin ý kiến chuyên gia (và giáo viên) về Chuẩn đánh giá năng lực.

Bước 5: Thiết kế công cụ đánh giá Chuẩn.

Bước 6: Thử nghiệm trong thực tiễn.

Bước 7: Hướng dẫn sử dụng Chuẩn.

Đối chiếu với quy trình trên, Chương trình môn Âm nhạc 2018 đã trình bày được định nghĩa năng lực và xác định các năng lực thành phần (bước 1), đã xây dựng được các chỉ số hành vi, chuẩn đánh giá năng lực (bước 2). Các chỉ số hành vi này chính là yêu cầu cần đạt cụ thể của từng nội dung ở mỗi lớp. Như vậy, đề tài tập trung thực hiện từ bước 3, xây dựng tiêu chí chất lượng cho từng nội dung, theo mô hình: Năng lực - Nội dung - Tiêu chí chất lượng.

2.1.6. Minh họa Chuẩn một số nội dung ở cấp Trung học cơ sở

Minh họa về Chuẩn nội dung hát ở lớp 6: Tiêu chí chất lượng gồm có 03 cấp độ tăng dần: mức độ đạt

(M1), mức độ khá (M2), mức độ tốt (M3); mức cao hơn đã bao gồm các yêu cầu ở mức thấp hơn liền kề (xem Bảng 2).

Minh họa về Chuẩn nội dung nhạc cụ ở lớp 6 (xem Bảng 3).

2.2. Thử nghiệm Chuẩn đánh giá năng lực môn Âm nhạc cấp Trung học cơ sở

Mẫu thử nghiệm gồm có 85 học sinh lớp 6 và lớp 7. Lớp 6A5 Trường Trung học cơ sở Lí Thường Kiệt (quận Long Biên, Hà Nội) có 41 học sinh. Lớp 7D Trường Trung học cơ sở Thực Nghiệm (quận Ba Đình, Hà Nội) có 44 học sinh. Trong mỗi lớp đều có học sinh có học lực khác nhau như học giỏi, khá, trung bình.

Thời gian thử nghiệm: Từ tháng 4 năm 2023 đến tháng 5 năm 2023 (xem Bảng 4).

Giáo viên ở hai trường đã tiến hành dạy học và đánh giá kết quả học tập của học sinh theo những nội dung và công cụ trên. Kết quả được ghi nhận như sau (xem Bảng 5).

Trong 4 nội dung thử nghiệm đều có sự phân hóa về kết quả đánh giá, mỗi nội dung đều có học sinh ở mức độ tốt, mức độ khá, mức độ đạt.

Trong 3 nội dung thử nghiệm ở lớp 6, hầu hết học

sinh ở mức độ tốt, rất ít học sinh ở mức độ đạt. Kết quả ngược lại ở lớp 7, trong 3 nội dung thử nghiệm, phần lớn học sinh ở mức độ đạt, không nhiều học sinh ở mức độ tốt.

Nội dung hát, phần lớn học sinh lớp 6 ở mức độ tốt nhưng phần lớn học sinh lớp 7 ở mức độ đạt. Tương tự với nội dung nhạc cụ, phần lớn học sinh lớp 6 ở mức độ tốt nhưng phần lớn học sinh lớp 7 ở mức độ đạt. Kết quả này thể hiện nét đặc thù trong việc đánh giá môn Âm nhạc, đó là phụ thuộc nhiều vào kinh nghiệm và cảm nhận của mỗi giáo viên.

Nghe nhạc là nội dung dễ nhất, khi có tới 90% học

Hình 1: Học sinh lớp 6 hát mức độ tốt

Bảng 2: Chuẩn nội dung hát ở lớp 6

Năng lực	Nội dung [3, tr.24]	Tiêu chí chất lượng
Thể hiện âm nhạc Cảm thụ và hiểu biết âm nhạc Ứng dụng và sáng tạo âm nhạc	Hát (yêu cầu cần đạt): - Hát đúng cao độ, trường độ, sắc thái. - Hát rõ lời và thuộc lời; biết chủ động lấy hơi; duy trì được tốc độ ổn định. - Biết hát đơn ca, song ca; hát tốp ca, đồng ca với 2 bè đơn giản. - Cảm nhận được sắc thái và tình cảm của bài hát; biết điều chỉnh giọng hát để tạo nên sự hài hòa. - Nêu được tên bài hát, tên tác giả và nội dung của bài hát. - Phân biệt được sự giống nhau hoặc khác nhau giữa các câu hát; nhận biết được câu, đoạn trong bài hát có hình thức rõ ràng. - Biết nhận xét về việc trình diễn bài hát của bản thân hoặc người khác. - Biết hát kết hợp gõ đệm, vận động hoặc đánh nhịp. - Biết biểu diễn bài hát ở trong và ngoài nhà trường với hình thức phù hợp.	Mức độ tốt (M3): Biết hát đơn ca, song ca; hát với 2 bè đơn giản; Biết biểu diễn bài hát ở trong và ngoài nhà trường với hình thức phù hợp. Mức độ khá (M2): Biết hát tốp ca; Hát rõ lời và thuộc lời; Biết hát kết hợp gõ đệm, vận động hoặc đánh nhịp; Cảm nhận được sắc thái và tình cảm của bài hát; biết điều chỉnh giọng hát để tạo nên sự hài hòa. Mức độ đạt (M1): Biết hát đồng ca; Hát đúng cao độ, trường độ, sắc thái; biết chủ động lấy hơi; duy trì được tốc độ ổn định; Phân biệt được sự giống nhau hoặc khác nhau giữa các câu hát; nhận biết được câu, đoạn trong bài hát có hình thức rõ ràng; Nêu được tên bài hát, tên tác giả và nội dung của bài hát; Biết nhận xét về việc trình diễn bài hát của bản thân hoặc người khác.

Bảng 3: Chuẩn nội dung nhạc cụ ở lớp 6

Năng lực	Nội dung [3, tr.25]	Tiêu chí chất lượng
Thể hiện âm nhạc Cảm thụ và hiểu biết âm nhạc Ứng dụng và sáng tạo âm nhạc	Nhạc cụ (yêu cầu cần đạt): - Biết chơi nhạc cụ đúng tư thế và đúng kĩ thuật. - Thể hiện đúng cao độ, trường độ, sắc thái các bài tập tiết tấu, giai điệu, hòa âm; duy trì được tốc độ ổn định. - Biết điều chỉnh cường độ để tạo nên sự hài hòa; biểu lộ cảm xúc phù hợp với tính chất âm nhạc. - Biết chơi nhạc cụ với hình thức độc tấu và hòa tấu. - Biết kết hợp các loại nhạc cụ để hòa tấu hoặc đệm cho bài hát. - Biết nhận xét về cách chơi nhạc cụ của bản thân hoặc người khác. - Tự làm được nhạc cụ gõ đơn giản từ chất liệu sẵn có. - Biết biểu diễn nhạc cụ ở trong và ngoài nhà trường với hình thức phù hợp.	Mức độ tốt (M3): Biết chơi nhạc cụ với hình thức độc tấu và hòa tấu; Biết kết hợp các loại nhạc cụ để hòa tấu hoặc đệm cho bài hát; Biết biểu diễn nhạc cụ ở trong và ngoài nhà trường với hình thức phù hợp. Mức độ khá (M2): Biết chơi nhạc cụ đúng tư thế và đúng kĩ thuật; Thể hiện đúng cao độ, trường độ, sắc thái các bài tập tiết tấu, giai điệu, hoà âm; duy trì được tốc độ ổn định; Biết điều chỉnh cường độ để tạo nên sự hài hòa; biểu lộ cảm xúc phù hợp với tính chất âm nhạc. Mức độ tốt (M1): Biết nhận xét về cách chơi nhạc cụ của bản thân hoặc người khác; Tự làm được nhạc cụ gõ đơn giản từ chất liệu sẵn có.

Bảng 4: Nội dung thử nghiệm và công cụ đánh giá

Lớp	Nội dung thử nghiệm	Công cụ đánh giá
6A5	- Hát: Bác Hồ - Người cho em tất cả (Nhạc: Hoàng Long - Hoàng Lân; Lời: Phong thơ Phong Thu). - Nhạc cụ: Luyện mẫu âm; Thực hành đệm trích đoạn bài hát: Như có Bác trong ngày đại thắng (Nhạc và lời: Phạm Tuyên). - Nghe nhạc: Việt Nam quê hương tôi (Nhạc và lời: Đỗ Nhuận).	Bài tập số 1: Trình bày bài hát Bác Hồ - Người cho em tất cả theo hình thức đơn ca hoặc song ca. Bài tập số 2: Trình bày bài hát Bác Hồ - Người cho em tất cả theo hình thức tốp ca kết hợp gõ đệm, vận động. Bài tập số 3: Trình bày bài hát Bác Hồ - Người cho em tất cả theo hình thức tốp ca kết hợp đánh nhịp. Bài tập số 4: Trình bày mẫu âm bằng nhạc cụ giai điệu. Bài tập số 5: Đệm trích đoạn bài hát <i>Như có Bác trong ngày đại thắng</i> bằng nhạc cụ giai điệu. Bài tập số 6: Nghe nhạc Việt Nam quê hương tôi kết hợp vận động cơ thể hoặc gõ đệm phù hợp với nhịp điệu.
7D	- Hát: Nổi trống lên các bạn ơi (Nhạc và lời: Phạm Tuyên). - Nhạc cụ: Hòa tấu. - Đọc nhạc: Tập đọc nhạc số 7.	Bài tập số 1: Trình bày bài hát Nổi trống lên các bạn ơi theo hình thức đơn ca hoặc song ca. Bài tập số 2: Trình bày bài hát <i>Nổi trống lên các bạn ơi</i> theo hình thức tốp ca, đồng ca với 2 bè đơn giản. Bài tập số 3: Trình bày bài hát <i>Nổi trống lên các bạn ơi</i> theo hình thức tốp ca kết hợp gõ đệm, vận động hoặc đánh nhịp. Bài tập số 4: Trình bày bài tập hòa tấu bằng nhạc cụ giai điệu. Bài tập số 5: Đọc bài Tập đọc nhạc số 7 kết hợp gõ đệm. Bài tập số 6: Đọc bài Tập đọc nhạc số 7 kết hợp đánh nhịp.

Bảng 5: Kết quả đánh giá theo chuẩn

Lớp	Hát	Nhạc cụ	Nghe nhạc	Đọc nhạc
6A5	Mức độ tốt: 33/41 (80%) Mức độ khá: 6/41 (15%) Mức độ đạt: 2/41 (5%)	Mức độ tốt: 36/41 (88%) Mức độ khá: 3/41 (7%) Mức độ đạt: 2/41 (5%)	Mức độ tốt: 37/41 (90%) Mức độ khá: 2/41 (5%) Mức độ đạt: 2/41 (5%)	
7D	Mức độ tốt: 14/44 (32%) Mức độ khá: 2/44 (27%) Mức độ đạt: 18/44 (41%)	Mức độ tốt: 6/44 (14%) Mức độ khá: 4/44 (9%) Mức độ đạt: 34/44 (77%)		Mức độ tốt: 10/44 (23%) Mức độ khá: 10/44 (23%) Mức độ đạt: 24/44 (54%)

sinh lớp 6 ở mức độ tốt. Nhạc cụ là nội dung khó nhất, chỉ có 14% học sinh lớp 7 ở mức độ tốt. Kết quả này phù hợp với nhận định của hầu hết giáo viên, bởi vì nhạc cụ là nội dung mới được dạy học trong Chương trình môn Âm nhạc 2018.

Trong quá trình thử nghiệm, thầy NTC, Trường Trung học cơ sở Lí Thường Kiệt đã đóng góp ý kiến: Chuẩn đánh giá năng lực môn Âm nhạc cần xây dựng ngắn gọn, đơn giản, dễ hiểu, phù hợp với đặc thù môn học để giáo viên có thể vận dụng trong quá trình dạy học và đánh giá kết quả học tập của học sinh. Nhóm nghiên cứu đã ghi nhận và chú ý tới điều này trong quá trình xây dựng và hoàn thiện chuẩn.

2.3. Hướng dẫn giáo viên sử dụng Chuẩn

2.3.1. Sử dụng Chuẩn trong dạy học

Giáo viên cần căn cứ vào Chuẩn để soạn kế hoạch bài dạy (giáo án) cho phù hợp với các nội dung dạy học và điều kiện thực tiễn. Ví dụ, nếu dạy và ôn tập một nội dung (hát, chơi nhạc cụ) trong 3 tiết, thì có thể xác định mục tiêu, các hoạt động dạy học và đánh giá từ dễ đến khó, theo 03 cấp độ tăng dần của Chuẩn. Cụ thể là, xác định mục tiêu, hoạt động dạy học và đánh giá của tiết 1

tập trung chủ yếu vào mức độ đạt; tiết 2 tập trung chủ yếu vào mức độ khá; tiết 3 tập trung chủ yếu vào mức độ tốt. Giáo viên cần căn cứ vào Chuẩn để dạy học phân hóa, thông qua các tiêu chí chất lượng của Chuẩn. Ví dụ, để học sinh được lựa chọn các hoạt động: tập hát kết hợp gõ đệm, vận động hoặc đánh nhịp; tập hát với 2 bè đơn giản; tập biểu diễn bài hát... Trong quá trình thực hiện, giáo viên cần linh hoạt điều chỉnh hoạt động dạy học để nâng cao chất lượng giáo dục Âm nhạc.

2.3.2. Sử dụng Chuẩn trong đánh giá

Giáo viên cần căn cứ vào Chuẩn để xây dựng công cụ đánh giá, cụ thể là thiết kế những bài tập, bài kiểm tra phù hợp với chuẩn và phù hợp với khả năng của học sinh (như phần công cụ ở trên).

Giáo viên cần căn cứ vào Chuẩn để đánh giá, nhận xét và xếp loại học sinh. Dựa vào Chuẩn, giáo viên có thể nhận xét về thành tích của từng học sinh cũng như tư vấn giúp các em hoàn thành tiêu chí chất lượng ở mức độ cao hơn. Giáo viên cần xếp loại kết quả học tập môn Âm nhạc của học sinh theo hướng dẫn hiện nay của Bộ Giáo dục và Đào tạo.

Giáo viên cần hướng dẫn học sinh dựa vào Chuẩn để

tự đánh giá và đánh giá đồng đẳng. Ví dụ, yêu cầu học sinh: liệt kê những kỹ năng âm nhạc tốt nhất của em; liệt kê những kỹ năng âm nhạc em cần cải thiện; kể tên những bạn trong lớp hát tốt; em chọn bạn nào vào nhóm nhạc của mình; tiêu chí lựa chọn của em là gì... Qua đó, giáo viên sẽ linh hoạt điều chỉnh nội dung và phương pháp giảng dạy cho phù hợp với nhận thức và khả năng của học sinh.

3. Kết luận và khuyến nghị

3.1. Kết luận

Chuẩn đánh giá năng lực được xây dựng dựa trên các thành phần năng lực, nội dung cụ thể và yêu cầu cần đạt ở cấp Trung học cơ sở. Tiêu chí chất lượng của Chuẩn gồm có 03 cấp độ tăng dần: mức độ đạt, mức độ khá, mức độ tốt. Hệ thống Chuẩn đánh giá năng lực môn Âm nhạc có vai trò rất quan trọng, nhằm bảo đảm chất lượng giảng dạy và đánh giá kết quả học tập của học sinh, đặc biệt trong bối cảnh các nhà trường đang sử dụng sách giáo khoa khác nhau.

Nghiên cứu này đã xác định khái niệm về Chuẩn đánh giá năng lực, nêu được một số đặc thù trong việc đánh giá kết quả học tập môn Âm nhạc. Quá trình xây dựng

và thử nghiệm Chuẩn được tiến hành đồng thời, có sự tham gia của các chuyên gia môn học và giáo viên phổ thông.

3.2. Khuyến nghị

Với Bộ Giáo dục và Đào tạo: Để đảm bảo tính phân hóa ở cấp Trung học cơ sở, cần chỉ đạo việc đánh giá kết quả học tập môn Âm nhạc (cùng với Mĩ thuật) và xếp loại học sinh theo 04 mức độ: xuất sắc, giỏi, khá, trung bình. Những mức độ này vừa đảm bảo tính phân hóa, vừa đảm bảo tính nhân văn, giúp tất cả học sinh học tập môn Âm nhạc đều có tâm thế thoải mái, không em nào thấy tự ti vì kết quả học tập.

Với giáo viên giảng dạy môn Âm nhạc: Cần từng bước vận dụng Chuẩn trong dạy học và đánh giá kết quả học tập môn Âm nhạc một cách linh hoạt; Cần vận dụng công nghệ thông tin trong việc đánh giá như khuyến khích học sinh làm video tiết mục biểu diễn âm nhạc ở trong và ngoài lớp học.

Lời cảm ơn: Bài viết là sản phẩm thuộc đề tài nghiên cứu, mã số CT.2022.10.VKG.12.

Tài liệu tham khảo

- [1] Bộ Giáo dục và Đào tạo, (2006), *Chương trình Giáo dục phổ thông 2006, Chương trình môn Âm nhạc*.
- [2] Chương trình giảng dạy quốc gia ở Anh: *Mô tả cấp độ cho các môn học*.
- [3] Bộ Giáo dục và Đào tạo, (2018), *Chương trình Giáo dục phổ thông 2018 (Chương trình môn Âm nhạc)*.
- [4] Bộ Giáo dục và Đào tạo, (2018), *Chương trình Giáo dục phổ thông 2018 (Chương trình tổng thể)*.
- [5] Bộ Giáo dục và Đào tạo, (20/7/2021), *Thông tư số: 22/2021/TT-BGDĐT Quy định về đánh giá học sinh trung học cơ sở và học sinh trung học phổ thông*.
- [6] Bộ Giáo dục và Đào tạo, (2022), *Tài liệu tập huấn giáo viên trung học cơ sở xây dựng đặc tả đề kiểm tra định kì môn Âm nhạc* (Tài liệu lưu hành nội bộ).
- [7] Chương trình giảng dạy quốc gia ở Anh: *Chương trình học Âm nhạc 2014*.
- [8] *Hướng dẫn Chương trình giảng dạy Âm nhạc từ mầm non đến lớp 12 ở Philippines*, (2013).
- [9] Thư viện mở Wikipedia, (2023), *Giáo dục âm nhạc*.
- [10] Viện Khoa học Giáo dục Việt Nam, Ban Nghiên cứu Đánh giá Giáo dục, (2023), *Quy trình xây dựng và thử nghiệm Chuẩn đánh giá năng lực*.

DEVELOPING AND TESTING THE ASSESSMENT STANDARDS ON MUSIC COMPETENCE IN THE LOWER SECONDARY IN THE 2018 GENERAL EDUCATION CURRICULUM

Le Anh Tuan

Email: tuanla@gesd.edu.vn
The Vietnam National Institute of Educational Sciences
101 Tran Hung Dao, Hoan Kiem, Hanoi, Vietnam

ABSTRACT: *The 2018 General Education Curriculum is designed to enhance students' qualities and abilities through instruction in fundamental, practical, and contemporary knowledge and skills. During the implementation of the curriculum, the Ministry of Education and Training (MOET) oversaw the creation of numerous textbooks while also directing the evaluation of educational outcomes based on students' competencies and quality standards. The development of competence assessment standards in Music is essential to support teachers in teaching and evaluating the outcomes of music education, as well as to give students accurate, timely, and valuable information about their level of response, contributing to enhancing the effectiveness of teaching Music in the 2018 General Education Curriculum.*

KEYWORDS: Standards of competence assessment, the 2018 General Education Curriculum, teaching Music, lower secondary school.